

ชื่อมาตรฐานสถิติ : อายุ

ชื่อภาษาอังกฤษ : Age

มาตรฐานการจัดจำแนกที่อ้างอิง : Provisional guidelines on standard international age classification, Department of international economic and social affairs, Statistical Office, United Nations

วัตถุประสงค์ : เพื่อเป็นมาตรฐานในการจัดทำข้อมูลสถิติเกี่ยวกับ อายุ ซึ่งเป็นตัวแปรพื้นฐานสำคัญที่ใช้กำหนดคุณลักษณะทางประชากรศาสตร์ของประชากร เป็นข้อมูลเฉพาะของบุคคลที่มีการเก็บรวบรวมและนำเสนอรายงานบ่อยครั้งที่สุดในกลุ่มข้อมูลที่มีอยู่อย่างหลากหลายของสถิติทางด้านสังคม ด้านประชากร และด้านเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้อง

การปรับปรุง :

ปีล่าสุด:

ฉบับล่าสุด: ฉบับ 1.0 (Ver 1.0)

รายละเอียดการปรับปรุง: -

หน่วยในการเก็บรวบรวมข้อมูล: บุคคล

โครงสร้างรหัสการจัดจำแนก :

กรณีจัดเก็บข้อมูลเป็นวันเดือนปีเกิดเพื่อประมวลผลเป็นอายุ หรือจัดเก็บด้วยอายุเต็มปีบริบูรณ์

- มี 1 ระดับ แทนด้วย ตัวเลข คือ 111

กรณีจัดเก็บข้อมูลโดยแบ่งเป็นกลุ่มช่วงอายุ มีรูปแบบของรหัส คือ “1234” หมายถึง

โครงสร้างรหัสมีทั้งหมด 4 ระดับ ประกอบด้วยเลข 4 หลัก ได้แก่

- ระดับที่ 1 ประเภท (Division) ประกอบด้วยเลขรหัส 1 หลัก แทนการจัดกลุ่มอายุในช่วง 20 ปี
- ระดับที่ 2 หมวด (Section) ประกอบด้วยเลขรหัส 1 หลัก แทนการจัดกลุ่มอายุในช่วง 10 ปี
- ระดับที่ 3 หมู่ (Group) ประกอบด้วยเลขรหัส 1 หลัก แทนการจัดกลุ่มอายุในช่วง 5 ปี
- ระดับที่ 4 หมู่ย่อย (Subgroup) ประกอบด้วยเลขรหัส 1 หลัก แทนการจัดกลุ่มอายุในช่วงย่อยกว่า 5 ปี

หน่วยงานเจ้าของเรื่อง :

กลุ่มมาตรฐานสถิติ กองบริหารจัดการระบบสถิติ

สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา อาคารรัฐประศาสนภักดี ชั้น 2

ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร 10210

โทรศัพท์ 0 2141 7447-9

E-mail: pstand@nso.go.th

มาตรฐานสถิติ : อายุ (Age)

“อายุ” ตัวแปรสำคัญที่ใช้กำหนดคุณลักษณะทางประชากรศาสตร์ของประชากร เป็นข้อมูลเฉพาะของบุคคลที่มีการเก็บรวบรวมและนำเสนอรายงานบ่อยครั้งที่สุดในกลุ่มข้อมูลที่มีอยู่อย่างหลากหลายของสถิติทางด้านสังคม ด้านประชากร และด้านเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้อง ถึงแม้ว่าจะมีการใช้ข้อมูลอายุกันอย่างกว้างขวาง แต่พบว่าการเปรียบเทียบข้อมูลอายุเป็นเรื่องที่ยากมากทั้งในระดับประเทศและนานาชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีของข้อมูลที่มาจากแหล่งที่ต่างกัน วิธีการได้มาซึ่งข้อมูลต่างกัน และจัดทำขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการใช้งานที่แตกต่างกัน ซึ่งทำให้ข้อมูลอายุขาดความสอดคล้องกันทั้งในแง่ของการแบ่งช่วงกลุ่มอายุ (จำนวนปีของกลุ่มอายุ) และการกำหนดค่าต่ำสุดและสูงสุดของแต่ละช่วงอายุ

การจัดกลุ่มอายุถือเป็นเครื่องมือสำคัญในการนำเสนอข้อมูลอายุ ซึ่งการนำเสนอข้อมูลในรูปของตารางที่จำแนกตามกลุ่มอายุควรมีมาตรฐานเดียวกัน เพื่อให้ผู้ใช้ข้อมูลสามารถเปรียบเทียบข้อมูลกันได้

มาตรฐานคำนิยาม

อายุ หมายถึง ช่วงเวลาที่บุคคลมีชีวิตอยู่โดยนับเป็นจำนวนปีเต็มปีบริบูรณ์ นับตั้งแต่วันเกิดจนถึงวันที่อ้างอิงตามปฏิทินสุริยคติ นอกจากนี้ เพื่อให้ครอบคลุมการใช้งานของการแบ่งกลุ่มอายุตามช่วงวัย จึงได้กำหนดคำนิยามช่วงวัยเพื่อวัตถุประสงค์การเปรียบเทียบข้อมูลสถิติ

มาตรฐานการเก็บรวบรวมข้อมูลสถิติ

หน่วยสถิติที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลอายุ คือ “บุคคล (person)” ซึ่งหมายถึงแต่ละบุคคลหรือปัจเจกชน โดยในการเก็บรวบรวมข้อมูล “อายุ” ของบุคคลนั้น สามารถทำได้ 3 รูปแบบ คือ

1. จัดเก็บข้อมูลในรูปของ “วัน เดือน ปีเกิด” และนำมาคำนวณเป็นอายุแทนที่จะถามอายุโดยตรงจากผู้ตอบ ซึ่งเป็นไปตาม United Nations' Principles and Recommendations for Population and Housing Censuses, Revision 2, 2008 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลดังกล่าว ถึงแม้จะไม่ได้เก็บเป็นอายุโดยตรง แต่สามารถนำข้อมูลวันเดือนปีเกิดมาประมวลผลเป็นอายุได้อย่างถูกต้องและแม่นยำที่สุด

2. จัดเก็บข้อมูลในรูปของอายุเต็มปีบริบูรณ์ ซึ่งข้อมูลที่ได้สามารถนำไปประมวลผลเพื่อใช้ประโยชน์ได้หลากหลายแต่ไม่เท่ากับการเก็บข้อมูลในรูปของวันเดือนปีเกิด และอาจเกิดความผิดพลาดอันเนื่องมาจากการปัดเศษหรือคำนวณปีที่ผิดพลาด หรืออาจเกิดความเข้าใจผิดของผู้ตอบได้ว่าเป็น อายุเต็มปีบริบูรณ์จากวันเกิดที่ผ่านมาหรืออายุเต็มปีบริบูรณ์ในวันเกิดที่จะถึง

3. จัดเก็บข้อมูลโดยแบ่งเป็นกลุ่มช่วงอายุ เช่น กลุ่ม 5 ปี กลุ่ม 10 ปี และกลุ่ม 20 ปี เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างคร่าวๆ ที่ไม่ต้องการความละเอียดของข้อมูลมาก

ทั้งนี้ การเลือกใช้วิธีการเก็บข้อมูลแบบใดนั้นขึ้นกับวัตถุประสงค์การใช้งาน

มาตรฐานรหัสการจัดจำแนก

1. กรณีที่จัดเก็บข้อมูลเป็นวันเดือนปีเกิดเพื่อมาประมวลผลเป็นอายุ หรือจัดเก็บด้วยอายุเต็มปีบริบูรณ์ โดยมีรูปแบบของรหัส คือ “111” หมายถึงโครงสร้างรหัสมีทั้งหมด 1 ระดับ ประกอบด้วยเลขรหัส 3 หลัก ซึ่งกำหนดรหัสการจัดจำแนก ดังนี้

รหัส (Code)	คำอธิบาย (ไทย)	Explanatory
000	ต่ำกว่าหนึ่งปี	Less than One Year
001	1 ปี	1 years
002	2 ปี	2 years
:	:	:
010	10 ปี	10 years
011	11 ปี	11 years
012	12 ปี	12 years
:	:	:
099	99 ปี	99 years
100	100 ปี	100 years
101	101 ปี	101 years
:	:	:
910	ไม่ทราบ	Don't know
920	คำตอบไม่สามารถระบุได้	Response Unidentifiable
930	คำตอบนอกขอบเขต	Response Outside Scope
940	ปฏิเสธที่จะตอบ	Refused to answer
990	ไม่ตอบ	Non-Response

2. กรณีที่จัดเก็บข้อมูลโดยแบ่งเป็นกลุ่มช่วงอายุ โดยมีรูปแบบของรหัส คือ “1234” หมายถึงโครงสร้างรหัสมีทั้งหมด 4 ระดับ ประกอบด้วยเลข 4 หลัก ได้แก่
 - ระดับที่ 1 ประเภท (Division) ประกอบด้วยเลขรหัส 1 หลัก แทนการจัดกลุ่มอายุในช่วง 20 ปี
 - ระดับที่ 2 หมวด (Section) ประกอบด้วยเลขรหัส 1 หลัก แทนการจัดกลุ่มอายุในช่วง 10 ปี
 - ระดับที่ 3 หมู่ (Group) ประกอบด้วยเลขรหัส 1 หลัก แทนการจัดกลุ่มอายุในช่วง 5 ปี
 - ระดับที่ 4 หมู่ย่อย (Subgroup) ประกอบด้วยเลขรหัส 1 หลัก แทนการจัดกลุ่มอายุในช่วงย่อยกว่า 5 ปี ซึ่งกำหนดรหัสการจัดจำแนกดังนี้

รหัส (Code)				คำอธิบาย	Explanatory
ประเภท (Division)	หมวด (Section)	หมู่ (Group)	หมู่ย่อย (Subgroup)		
1	10			00-04 ปี	00-04 years
		101	1010	ต่ำกว่าหนึ่งปี	Less than One Year
		102	1020	01-04 ปี	01-04 years

รหัส (Code)				คำอธิบาย	Explanatory
ประเภท (Division)	หมวด (Section)	หมู่ (Group)	หมู่ย่อย (Subgroup)		
2				05-24 ปี	05-24 years
	21			05-14 ปี	05-14 years
		211		05-09 ปี	05-09 years
			2111	05-06 ปี	05-06 years
			2112	07-09 ปี	07-09 years
		212		10-14 ปี	10-14 years
			2121	10-12 ปี	10-12 years
			2122	13-14 ปี	13-14 years
	22			15-24 ปี	15-24 years
		221		15-19 ปี	15-19 years
			2221	15-17 ปี	15-17 years
			2222	18-19 ปี	18-19 years
		222		20-24 ปี	20-24 years
			2221	20-21 ปี	20-21 years
			2222	22-24 ปี	22-24 years
3				25-44 ปี	25-44 years
	31			25-34 ปี	25-34 years
		311	3110	25-29 ปี	25-29 years
		312	3120	30-34 ปี	30-34 years
	32			35-44 ปี	35-44 years
		321	3210	35-39 ปี	35-39 years
		322	3220	40-44 ปี	40-44 years
4				45-64 ปี	45-64 years
	41			45-54 ปี	45-54 years
		411	4110	45-49 ปี	45-49 years
		412	4120	50-54 ปี	50-54 years
	42			55-64 ปี	55-64 years
		421	4210	55-59 ปี	55-59 years
		422	4220	60-64 ปี	60-64 years
5				65-84 ปี	65-84 years
	51			65-74 ปี	65-74 years
		511	5110	65-69 ปี	65-69 years
		512	5112	70-74 ปี	70-74 years
	52			75-84 ปี	75-84 years

รหัส (Code)				คำอธิบาย	Explanatory
ประเภท (Division)	หมวด (Section)	หมู่ (Group)	หมู่ย่อย (Subgroup)		
		521	5210	75-79 ปี	75-79 years
		522	5220	80-84 ปี	80-84 years
6				85 ปีขึ้นไป	85 years and over
	61			85-94 ปี	85-94 years
		611	6110	85-89 ปี	85-89 years
		612	6120	90-94 ปี	90-94 years
	62			95 ปีขึ้นไป	95 years and over
		621	6210	95-99 ปี	95-99 years
		622	6220	100 ปีขึ้นไป	100 years and over
9				ไม่สามารถจำแนกได้	Not classifiable
	91	910	9100	ไม่ทราบ	Don't know
	92	920	9200	คำตอบไม่สามารถระบุได้	Response Unidentifiable
	93	930	9300	คำตอบนอกขอบเขต	Response Outside Scope
	94	940	9400	ปฏิเสธที่จะตอบ	Refused to answer
	99	990	9900	ไม่ตอบ	Non-Response

โดยที่ รหัส 9 ไม่สามารถจำแนกได้ ประกอบด้วย

- 91 ไม่ทราบ คือ ผู้ให้ข้อมูลไม่รู้จะตอบคำถามว่าอย่างไร รวมถึง "ไม่แน่ใจ"
- 92 คำตอบไม่สามารถระบุได้ คือ ข้อมูลที่ได้มามีลักษณะดังนี้
- อ่านไม่ออก
 - ไม่ชัดเจนว่าคำตอบที่ได้มาหมายถึงอะไร โดยทั่วไปเกิดจากข้อมูลมีรายละเอียดไม่เพียงพอ กำกวม ไม่ชัดเจน หรือคลุมเครือ
 - ให้ข้อมูลที่ขัดแย้งกัน เช่น กาเครื่องหมายทั้งในช่องใช่และไม่ใช้ในคำถามเดียวกัน
 - ข้อมูลมีความชัดเจนและอยู่ในขอบเขตของการจัดจำแนกอย่างเห็นได้ชัดหรืออยู่ในวัตถุประสงค์ที่กำหนด แต่ไม่สามารถรหัสได้เนื่องจากไม่มีรายการที่เหมาะสมในการจัดจำแนก เช่น ในการจัดจำแนกไม่ได้มีการกำหนดรายการ "ไม่ได้จัดจำแนกไว้ในที่อื่น (not elsewhere classified: nec)" หรือ "ไม่ได้ระบุรายละเอียด (not further defined: nfd)" ไว้
- 93 คำตอบนอกขอบเขต คือ ข้อมูลที่ได้รับได้มามีความหมายและชัดเจน แต่เห็นได้ชัดว่าไม่อยู่ในขอบเขตของการจัดจำแนกหรือหัวข้อที่กำหนดไว้
- 94 ปฏิเสธที่จะตอบ คือ ผู้ให้ข้อมูลแสดงความตั้งใจที่จะไม่ตอบคำถาม
- 99 ไม่ตอบ คือ ผู้ให้ข้อมูลไม่ได้ตอบอะไรมาในคำถาม

มาตรฐานค่าถาม

1. กรณีกำหนดค่าถามเป็น วัน เดือน ปีเกิด โดยกำหนดค่าถามดังนี้

	วันที่ ต.ย. 09	เดือน ต.ย. 05	ปี พ.ศ. ต.ย. 2525
วัน เดือน ปีเกิด	<input style="width: 20px; height: 20px;" type="text"/> <input style="width: 20px; height: 20px;" type="text"/>	<input style="width: 20px; height: 20px;" type="text"/> <input style="width: 20px; height: 20px;" type="text"/>	<input style="width: 20px; height: 20px;" type="text"/> <input style="width: 20px; height: 20px;" type="text"/> <input style="width: 20px; height: 20px;" type="text"/> <input style="width: 20px; height: 20px;" type="text"/>

โดยที่

วันที่เกิด ให้ระบุตัวเลขวันเป็น 2 หลัก โดยมีตัวเลขได้ตั้งแต่ 01-31 คือ หากเกิดวันที่ 1 ให้บันทึก 01 เพื่อป้องกันความผิดพลาดจากการบันทึกข้อมูล

เดือนเกิด ให้ระบุตัวเลขเดือนเป็น 2 หลัก โดยมีตัวเลขได้ตั้งแต่ 01-12 ดังนี้

เดือน		เลขที่บันทึก
สุริยคติ	จันทรคติ	
มกราคม	เดือนยี่/เดือน 2	01
กุมภาพันธ์	เดือน 3	02
มีนาคม	เดือน 4	03
เมษายน	เดือน 5	04
พฤษภาคม	เดือน 6	05
มิถุนายน	เดือน 7	06
กรกฎาคม	เดือน 8	07
สิงหาคม	เดือน 9	08
กันยายน	เดือน 10	09
ตุลาคม	เดือน 11	10
พฤศจิกายน	เดือน 12	11
ธันวาคม	เดือนอ้าย/เดือน 1	12

ปีเกิด ให้ระบุปีเกิดตามปีปฏิทินสุริยคติ (พุทธศักราช: พ.ศ.) โดยระบุตัวเลข 4 หลัก

ตัวอย่างเช่น ผู้ตอบสัมภาษณ์เกิด วันที่ 9 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2525 ให้บันทึกดังนี้

	วันที่ ต.ย. 09	เดือน ต.ย. 05	ปี พ.ศ. ต.ย. 2525
วัน เดือน ปีเกิด	<input style="width: 20px; height: 20px;" type="text"/> 0 <input style="width: 20px; height: 20px;" type="text"/> 9	<input style="width: 20px; height: 20px;" type="text"/> 0 <input style="width: 20px; height: 20px;" type="text"/> 5	<input style="width: 20px; height: 20px;" type="text"/> 2 <input style="width: 20px; height: 20px;" type="text"/> 5 <input style="width: 20px; height: 20px;" type="text"/> 2 <input style="width: 20px; height: 20px;" type="text"/> 5

2. กรณีกำหนดคำถามให้บันทึกเป็นอายุเต็มปีบริบูรณ์ ให้ระบุตัวเลขอายุเป็น 3 หลัก โดยกำหนดคำถามดังนี้

อายุ (เต็มปีบริบูรณ์)

ตัวอย่างเช่น ผู้ตอบสัมภาษณ์อายุ 54 ปี ให้บันทึกตัวเลขอายุเป็น 3 หลักคือ “054” เพื่อป้องกันความผิดพลาดจากการบันทึกข้อมูล

อายุ (เต็มปีบริบูรณ์)

3. กรณีกำหนดคำถามให้บันทึกเป็นกลุ่มช่วงอายุ สามารถแบ่งช่วงอายุออกได้เป็น 3 รูปแบบคือ

3.1 กลุ่มอายุ 5 ปี กำหนดคำถามดังนี้

อายุ (เต็มปีบริบูรณ์)

☐ 0-4 ปี	☐ 5-9 ปี	☐ 10-14 ปี
☐ 15-19 ปี	☐ 20-24 ปี	☐ 25-29 ปี
☐ 30-34 ปี	☐ 35-39 ปี	☐ 40-44 ปี
☐ 45-49 ปี	☐ 50-54 ปี	☐ 55-59 ปี
☐ 60-64 ปี	☐ 65-69 ปี	☐ 70-74 ปี
☐ 75-79 ปี	☐ 80-84 ปี	☐ 85-89
☐ 90-94 ปี	☐ 95-99 ปี	☐ ตั้งแต่ 100 ปีขึ้นไป
☐ ไม่สามารถระบุได้ เนื่องจาก.....		

3.2 กลุ่มอายุ 10 ปี กำหนดคำถามดังนี้

อายุ (เต็มปีบริบูรณ์)

☐ 0-4 ปี	☐ 5-14 ปี	☐ 15-24 ปี
☐ 25-34 ปี	☐ 35-44 ปี	☐ 45-54 ปี
☐ 55-64 ปี	☐ 65-74 ปี	☐ 75-84 ปี
☐ 85-94 ปี	☐ ตั้งแต่ 95 ปีขึ้นไป	
☐ ไม่สามารถระบุได้ เนื่องจาก.....		

3.3 กลุ่มอายุ 20 ปี กำหนดคำถามดังนี้

อายุ (เต็มปีบริบูรณ์)		
☐ 0-4 ปี	☐ 5-24 ปี	☐ 25-44 ปี
☐ 45-64 ปี	☐ 65-84 ปี	☐ ตั้งแต่ 85 ปีขึ้นไป
☐ ไม่สามารถระบุได้ เนื่องจาก.....		

ในกรณีที่ต้องการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยกำหนดอายุเริ่มต้นไม่ตรงกับเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ มีวิธีการกำหนดกลุ่มช่วงอายุแรก ดังตัวอย่างคือ ต้องการเก็บข้อมูลของประชากรตั้งแต่อายุ 18 ปีขึ้นไป

- หากแบ่งกลุ่มอายุ 5 ปี กลุ่มอายุในคำถามควรจะเป็น 18-19 ปี, 20-24 ปี, 25-29 ปี, ตามลำดับ
- หากแบ่งกลุ่มอายุ 10 ปี กลุ่มอายุในคำถามควรจะเป็น 18-24 ปี, 25-34 ปี, 35-44 ปี, ตามลำดับ
- หากแบ่งกลุ่มอายุ 20 ปี กลุ่มอายุในคำถามควรจะเป็น 18-24 ปี, 25-44 ปี, 45-64 ปี, ตามลำดับ

มาตรฐานชื่อตัวแปร

เนื่องด้วย การจำแนกอายุในทางสถิตินิยมจำแนกอายุได้หลายรูปแบบตามวัตถุประสงค์การใช้งานจึงทำให้มีวิธีการเก็บรวบรวมหลายรูปแบบ ดังนั้นตามมาตรฐานการเก็บรวบรวมที่ได้กำหนดไว้ในข้างต้น เมื่อนำมากำหนดเป็นมาตรฐานชื่อตัวแปร จึงสามารถแบ่งได้เป็น 4 ชื่อตัวแปร ได้แก่

ชื่อตัวแปร	ความหมาย	หมายเหตุ
AGE_01	อายุเป็นจำนวนปีเต็ม นับตั้งแต่วันเดือนปีเกิดจนถึงวันเดือนปีที่อ้างอิง โดยแบ่งกลุ่มอายุทุก 1 ปี	ใช้กับการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้ “วันเดือนปีเกิด” หรือ “อายุเต็มปีบริบูรณ์”
AGE_05	อายุเป็นจำนวนปีเต็ม นับตั้งแต่วันเดือนปีเกิดจนถึงวันเดือนปีที่อ้างอิง โดยแบ่งกลุ่มอายุทุก 5 ปี	ใช้กับการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยจัดกลุ่มอายุช่วง 5 ปี
AGE_10	อายุเป็นจำนวนปีเต็ม นับตั้งแต่วันเดือนปีเกิดจนถึงวันเดือนปีที่อ้างอิง โดยแบ่งกลุ่มอายุทุก 10 ปี	ใช้กับการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยจัดกลุ่มอายุช่วง 10 ปี
AGE_20	อายุเป็นจำนวนปีเต็ม นับตั้งแต่วันเดือนปีเกิดจนถึงวันเดือนปีที่อ้างอิง โดยแบ่งกลุ่มอายุทุก 20 ปี	ใช้กับการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยจัดกลุ่มอายุช่วง 20 ปี

มาตรฐานการนำเสนอข้อมูลสถิติ

การนำเสนอตารางข้อมูลเกี่ยวกับอายุ United Nations' Principles and Recommendations for Population and Housing Censuses, Revision 2, 2008 ให้ข้อเสนอแนะว่าควรนำเสนอโดยใช้การจัดกลุ่มอายุช่วง 5 ปี เพื่อให้เป็นมาตรฐานและประโยชน์ในการเปรียบเทียบและใช้ข้อมูลร่วมกัน แต่อย่างไรก็ตาม การเลือกนำเสนอด้วยรูปแบบใดนั้นย่อมขึ้นกับวัตถุประสงค์ของการจัดทำข้อมูลเป็นหลัก ดังนั้นในการนำเสนอข้อมูลดังกล่าวสามารถปรับใช้ได้หลากหลายรูปแบบตามความเหมาะสมและวัตถุประสงค์การใช้งานบนพื้นฐานของการกำหนดช่วงอายุตามที่กำหนด

ตัวอย่างการนำเสนอข้อมูลกลุ่มอายุ

กรณี นำเสนอข้อมูลโดยแบ่งกลุ่มอายุช่วง 5 ปี คือ

0-4 ปี
5-9 ปี
10-14 ปี
15-19 ปี
20-24 ปี
25-29 ปี
30-34 ปี
35-39 ปี
40-44 ปี
45-49 ปี
50-54 ปี
55-59 ปี
60-64 ปี
65-69 ปี
70-74 ปี
75-79 ปี
80-84 ปี
85-89 ปี
90-94 ปี
95-99 ปี
100 ปีขึ้นไป
รวม

กรณี นำเสนอข้อมูลโดยแบ่งกลุ่มอายุช่วง 10 ปี คือ

0-4 ปี
5-14 ปี
15-24 ปี
25-34 ปี
35-44 ปี
45-54 ปี
55-64 ปี
65-74 ปี
75-84 ปี
85-94 ปี
95 ปีขึ้นไป
รวม

กรณี นำเสนอข้อมูลโดยแบ่งกลุ่มอายุช่วง 20 ปี คือ

- 0-4 ปี
- 5-24 ปี
- 25-44 ปี
- 45-64 ปี
- 65-84 ปี
- 85 ปีขึ้นไป
- รวม

กรณี นำเสนอข้อมูลตั้งแต่อายุ 15 ปีขึ้นไป โดยแบ่งกลุ่มอายุช่วง 10 ปี คือ

- 15-24 ปี
- 25-34 ปี
- 35-44 ปี
- 45-54 ปี
- 55-64 ปี
- 65-74 ปี
- 75-84 ปี
- 85 ปีขึ้นไป
- รวม

กรณี นำเสนอข้อมูลตั้งแต่อายุ 15 ปีขึ้นไป ที่มีการแบ่งกลุ่มย่อยภายใต้ช่วงอายุบางกลุ่ม คือ

- 15-17 ปี
- 18-19 ปี
- 20-21 ปี
- 22-24 ปี
- 25-29 ปี
- 30-34 ปี
- 35-39 ปี
- 40-44 ปี
- 45-49 ปี
- 50-54 ปี
- 55-59 ปี
- 60-64 ปี
- 65-69 ปี
- 70-74 ปี
- 75-79 ปี
- 80-84 ปี
- 85-89 ปี
- 90-94 ปี

95-99 ปี
100 ปีขึ้นไป
รวม

การจัดจำแนกกลุ่มอายุในสถิติเรื่องต่างๆ

ตามที่ Department of Economic and Social Affairs, United Nations ได้จัดทำ Provisional Guidelines on Standard International Age Classifications ขึ้น ในปี 1982 เพื่อเป็นมาตรฐานการจัดจำแนกกลุ่มอายุโดยมีวัตถุประสงค์หลักคือ เป็นแนวทางให้ประเทศต่างๆ ใช้ในการนำเสนอข้อมูลสถิติเพื่อให้สามารถเปรียบเทียบข้อมูลในระดับสากลได้ โดยได้จัดกลุ่มอายุออกเป็น 12 เรื่องใหญ่ และ 34 เรื่องย่อย ซึ่งคาดว่าครอบคลุมและเพียงพอที่จะใช้เป็นแนวทางในการนำเสนอข้อมูลสถิติในเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวข้องได้

อย่างไรก็ตาม การนำมาตรฐานการจัดจำแนกกลุ่มอายุไปใช้งานนั้นสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสมในแต่ละเรื่อง ซึ่งในที่นี้ได้จัดทำระดับความละเอียดของการนำเสนอได้เป็น 3 ระดับคือ

- ระดับ 1 (สูงสุด) ที่เป็นการผสมผสานทั้งการนำเสนอด้วยอายุรายปีและราย 5 ปี ที่อายุลงท้ายด้วย 4 และ 9 เพื่อให้สะท้อนถึงสถานการณ์ข้อมูลได้ชัดเจน มีความยืดหยุ่นให้สามารถนำไปปรับใช้ได้ง่ายในกรณีที่ต้องการนำเสนอข้อมูลต่างๆ เช่น กลุ่มประชากรสูงอายุ หรือกลุ่มประชากรวัยเรียน เป็นต้น
- ระดับ 2 (ปานกลาง) จะมีรายละเอียดน้อยกว่าระดับที่ 1 คือ แทนที่การนำเสนออายุรายปีด้วยราย 5 ปี และแทนที่การนำเสนออายุราย 5 ปีด้วยราย 10 ปี ซึ่งทำให้ข้อมูลสามารถเปรียบเทียบได้ระหว่างการนำเสนอระดับ 1 และระดับ 2
- ระดับ 3 (น้อยสุด) จะให้ความสำคัญกับการแบ่งกลุ่มประชากรออกเป็น 6 กลุ่มกว้างๆ คือ ทารก (ต่ำกว่า 1 ปี) เด็กและเยาวชน (1-14 ปี) ผู้ใหญ่ตอนต้นหรือวัยหนุ่มสาว (15-24 ปี) ผู้ใหญ่ตอนกลางหรือวัยกลางคน (25-44 ปี) และผู้ใหญ่ตอนปลาย (45-64 ปี) และวัยสูงอายุ (65 ปีขึ้นไป)

จากการแบ่งระดับความละเอียดในการนำเสนออายุข้างต้นเห็นได้ว่า หากสามารถนำเสนอได้ในระดับที่ละเอียดที่สุดจะช่วยให้ผู้ใช้มีความยืดหยุ่นในการนำข้อมูลไปใช้งานได้สูงสุด แต่ทั้งนี้จะนำเสนอในลักษณะดังกล่าวได้ ขึ้นอยู่กับความพร้อมของข้อมูล คุณภาพข้อมูล การปกปิดข้อมูล ขนาดของตาราง และวัตถุประสงค์ของการนำเสนอ นอกจากนี้ ยังขึ้นอยู่กับสถานการณ์ของแต่ละประเทศอีกด้วย เช่น กฎหมายอายุขัยเฉลี่ย เป็นต้น

s.d. = single days d = day (s)
s.m. = single months m = month (s)
s.y. = single years u = under
y.gr. = year groups

มาตรฐานการจัดจำแนกอายุตามสากลในสถิติเรื่องต่างๆ

สถิติเรื่องต่างๆ		ระดับความละเอียด		
		1 – สูงสุด	2 – ปานกลาง	3 – น้อยสุด
1.	สถิติประชากรศาสตร์ ประชากร และเคหะ			
-	การกระจายตัวของจำนวนประชากรและพื้นที่ภูมิศาสตร์	s.y. 0-99; 100+	u 1; 1-4; 5 y.gr. 5-99; 100+	u 1; 1-4; 5 y.gr. 5-14; 15-24; 20 y.gr. 25-64; 65+
-	การเกิดจำแนกตามอายุแม่	u 10; s.y. 10-49; 50+	u 10; 5 y.gr. 10-49; 50+	u 10; 10-14; 15-24; 25-44; 45+
	a. การตายของทารก	u 1d; s.d. 1-6; 7-13 d; 14-20 d; 21-27 d; 28 d - u 2 m; s.m. 2-12 (but under 1 y)	u 1d; 1-6 d; 7-27 d; 28 d - u 3m; 3-5 m; 6 m - u 1 y	u 7 d; 7-27d, 28 d - u 1 y
	b. การตายนอกเหนือจากทารก	s.y. 0-89; 90+	u 1; 1-4; 10 y.gr. 5-74; 75+	u 1; 1-14; 15-24; 25-44; 45-64; 65+
-	การย้ายถิ่นในประเทศ	s.y. 0-24; 5 y.gr. 25-84; 85+	5 y.gr. 0-24; 10 y.gr. 25-84; 85+	u 15; 15-24; 25-44; 45-64; 65+
-	การย้ายถิ่นระหว่างประเทศ	s.y. 0-24; 5 y.gr. 25-84; 85+	5 y.gr. 0-24; 10 y.gr. 25-84; 85+	u 15; 15-24; 25-44; 45-64; 65+
-	ประชากรเชิงสถาบัน ¹	s.y. 0-24; 5 y.gr. 25-84; 85+	5 y.gr. 0-24; 10 y.gr. 25-84; 85+	u 15; 15-24; 25-44; 45-64; 65+
-	การสมรสและหย่าร้าง	u 15; s.y. 15-29; 5 y.gr. 30-84; 85+	u 15; 5 y.gr. 15-24; 10 y.gr. 25-84; 85+	u 15; 15-24; 25-44; 45-64; 65+
-	โครงสร้างครัวเรือนและครอบครัว	u 15; s.y. 15-29; 5 y.gr. 30-84; 85+	u 15; 5 y.gr. 15-24; 10 y.gr. 25-84; 85+	u 15; 15-24; 25-44; 45-64; 65+
-	ลักษณะที่อยู่อาศัย	u 15; 5 y.gr. 15-84; 85+	u 15; 5 y.gr. 15-24; 10 y.gr. 25-54; 5 y.gr. 55-74; 75-84; 85+	u 15; 15-24; 25-44; 45-64; 65+
-	เวลาที่ใช้ในการเดินทาง	u 15; 5 y.gr. 15-84; 85+	u 15; 5 y.gr. 15-24; 10 y.gr. 25-54; 5 y.gr. 55-74; 75-84; 85+	u 15; 15-24; 25-44; 45-64; 65+
2.	สถิติแรงงาน			
-	การมีส่วนร่วมในกำลังแรงงาน	u 10; s.y. 10-24; 5 y.gr. 25-54; s.y. 55-74; 5 y.gr. 75-84; 85+	u 15; 5 y.gr. 15-24; 10 y.gr. 25-54; 5 y.gr. 55-74; 75-84; 85+	u 15; 15-24; 25-44; 45-64; 65+

¹ ประชากรเชิงสถาบันคือ บุคคลซึ่งอาศัยอยู่ภายใต้การจัดการพิเศษที่แยกออกจากการเป็นสมาชิกในครัวเรือนปกติ เช่น ผู้ป่วยที่พักรักษาตัวอยู่ในโรงพยาบาล ทหารในกองทหาร นักเรียนที่พักอยู่ในโรงเรียนประจำ นักโทษที่ถูกกักขังอยู่ในเรือนจำ เป็นต้น (ที่มา: ศัพทานุกรมการวิจัยทางประชากรและสังคม สถาบันวิจัยทางประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล)

s.d. = single days d = day (s)
s.m. = single months m = month (s)
s.y. = single years u = under
y.gr. = year groups

มาตรฐานการจัดจำแนกอายุตามสากลในสถิติเรื่องต่างๆ

สถิติเรื่องต่างๆ		ระดับความละเอียด		
		1 – สูงสุด	2 – ปานกลาง	3 – น้อยสุด
-	การมีงานทำ/การว่างงาน/การทำงานต่ำกว่าระดับ	u 10; s.y. 10-24; 5 y.gr. 25-54; s.y. 55-74; 5 y.gr. 75-84; 85+	u 15; 5 y.gr. 15-24; 10 y.gr. 25-54; 5 y.gr. 55-74; 75-84; 85+	u 15; 15-24; 25-44; 45-64; 65+
-	ค่าตอบแทนแรงงาน	u 10; s.y. 10-24; 5 y.gr. 25-54; s.y. 55-74; 5 y.gr. 75-84; 85+	u 15; 5 y.gr. 15-24; 10 y.gr. 25-54; 5 y.gr. 55-74; 75-84; 85+	u 15; 15-24; 25-44; 45-64; 65+
-	ประชากรที่ไม่ทำงาน	u 10; s.y. 10-24; 5 y.gr. 25-54; s.y. 55-74; 5 y.gr. 75-84; 85+	u 15; 5 y.gr. 15-24; 10 y.gr. 25-54; 5 y.gr. 55-74; 75-84; 85+	u 15; 15-24; 25-44; 45-64; 65+
3.	สถิติการศึกษา			
-	การเข้าเรียนในการศึกษาปกติและการศึกษาผู้ใหญ่	s.y. 2-24; 5 y.gr. 25-74; 75+	2-4; 5 y.gr. 5-24; 10 y.gr. 25-64; 65+	2-14; 15-24; 25-44; 45-64; 65+
-	การศึกษาที่สำเร็จ	s.y. 15-24; 5 y.gr. 25-74; 75+	5 y.gr. 15-24; 10 y.gr. 25-64; 65+	15-24; 25-44; 45-64; 65+
-	การไม่รู้หนังสือ	s.y. 10-24; 5 y.gr. 25-74; 75+	5 y.gr. 10-24; 10 y.gr. 25-64; 65+	10-24; 25-44; 45-64; 65+
4.	สถิติศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม			
-	การใช้เวลาของประชากร	5 y.gr. 0-84; 85+	5 y.gr. 0-24; 10 y.gr. 25-54; 5 y.gr. 55-74; 75-84; 85+	u 15; 15-24; 25-64; 45-64; 65+
-	การใช้เวลาว่างและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวัฒนธรรม	5 y.gr. 0-84; 85+	5 y.gr. 0-24; 10 y.gr. 25-54; 5 y.gr. 55-74; 75-84; 85+	u 15; 15-24; 25-64; 45-64; 65+
-	ค่าใช้จ่ายเพื่อการใช้เวลาว่างและกิจกรรมทางวัฒนธรรม	u 15; s.y. 15-24; 5 y.gr. 25-54; s.y. 55-74; 5 y.gr. 75-84; 85+	u 15; 5 y.gr. 15-24; 10 y.gr. 25-54; 5 y.gr. 55-74; 75-84; 85+	u 15; 15-24; 25-64; 45-64; 65+
5.	สถิติรายได้รายจ่ายของครัวเรือน			
-	รายได้รวมของครัวเรือน	u 15; s.y. 15-24; 5 y.gr. 25-54; s.y. 55-74; 5 y.gr. 75-84; 85+	u 15; 5 y.gr. 15-24; 10 y.gr. 25-54; 5 y.gr. 55-74; 75-84; 85+	u 15; 15-24; 25-44; 45-64; 65+
-	เงินโอนและบริจาคและผลประโยชน์ทางสังคม	u 15; s.y. 15-24; 5 y.gr. 25-54; s.y. 55-74; 5 y.gr. 75-84; 85+	u 15; 5 y.gr. 15-24; 10 y.gr. 25-54; 5 y.gr. 55-74; 75-84; 85+	u 15; 15-24; 25-44; 45-64; 65+

s.d. = single days d = day (s)
s.m. = single months m = month (s)
s.y. = single years u = under
y.gr. = year groups

มาตรฐานการจัดจำแนกอายุตามสากลในสถิติเรื่องต่างๆ

สถิติเรื่องต่างๆ		ระดับความละเอียด		
		1 – สูงสุด	2 – ปานกลาง	3 – น้อยสุด
-	ค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภคของครัวเรือน	u. 1; s.y. 1-24; 5 y.gr. 25-54; s.y. 55-74; 5 y.gr. 75-84; 85+	u 15; 5 y.gr. 15-24; 10 y.gr. 25-54; 5 y.gr. 55-74; 75-84; 85+	u 15; 15-24; 25-44; 45-64; 65+
-	ชั้นทางเศรษฐกิจและสังคม	5 y.gr. 0-84; 85+	u 15; 10 y.gr. 15-84; 85+	u 15; 15-24; 25-64; 45-64; 65+
-	การเลื่อนชั้นทางสังคม	5 y.gr. 0-84; 85+	u 15; 10 y.gr. 15-84; 85+	u 15; 15-24; 25-64; 45-64; 65+
6. สถิติสวัสดิการสังคม				
		u. 1; s.y. 1-24; 5 y.gr. 25-54; s.y. 55-74; 5 y.gr. 75-84; 85+	5 y.gr. 0-24; 10 y.gr. 25-54; 5 y.gr. 55-74; 75-84; 85+	u 15; 15-24; 25-44; 45-64; 65+
7. สถิติสุขภาพ				
-	ความเจ็บป่วยและความพิการ	u. 1; s.y. 1-24; 5 y.gr. 25-54; s.y. 55-74; 5 y.gr. 75-84; 85+	u 1; 1-4; 10 y.gr. 5-74; 75+	u 1; 1-14; 15-24; 25-44; 45-64; 65+
-	การใช้บริการสุขภาพ	u. 1; s.y. 1-24; 5 y.gr. 25-54; s.y. 55-74; 5 y.gr. 75-84; 85+	u 1; 1-4; 10 y.gr. 5-74; 75+	u 1; 1-14; 15-24; 25-44; 45-64; 65+
-	การบริโภคอาหาร	u. 1; s.y. 1-24; 5 y.gr. 25-54; s.y. 55-74; 5 y.gr. 75-84; 85+	u 1; 1-4; 10 y.gr. 5-74; 75+	u 1; 1-14; 15-24; 25-44; 45-64; 65+
-	ภาวะทุพโภชนาการ	u. 1; s.y. 1-24; 5 y.gr. 25-54; s.y. 55-74; 5 y.gr. 75-84; 85+	u 1; 1-4; 10 y.gr. 5-74; 75+	u 1; 1-14; 15-24; 25-44; 45-64; 65+
8. สถิติยุติธรรม ความมั่นคง การเมือง และการปกครอง				
-	ลักษณะของผู้กระทำความผิดและผลการพิจารณาคดี	u 10; s.y. 10-24; 5 y.gr. 25-64; 65+	u 10; 5 y.gr. 10-24; 10 y.gr. 25-64; 65+	u 15; 15-24; 25-64; 45-64; 65+
-	คุณลักษณะของเหยื่อที่ถูกกระทำ	5 y.gr. 0-84; 85+	u 15; 10 y.gr. 15-84; 85+	u 15; 15-24; 25-64; 45-64; 65+
-	บุคคลที่อยู่ในทัณฑสถาน	u 10; s.y. 10-24; 5 y.gr. 25-64; 65+	u 10; 5 y.gr. 10-24; 10 y.gr. 25-64; 65+	u 15; 15-24; 25-64; 45-64; 65+

มาตรฐานอ้างอิง

Provisional guidelines on standard international age classification
Department of international economic and social affairs
Statistical Office
United Nations

หน่วยงานเจ้าของมาตรฐาน

กลุ่มมาตรฐานสถิติ กองบริหารจัดการระบบสถิติ
สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา
อาคารรัฐประศาสนภักดี ชั้น 2
ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร 10210
โทรศัพท์ 0 2141 7447-9
E-mail: pstand@nso.go.th

เอกสารอ้างอิง

ระบบทะเบียนกลางเพื่อการเชื่อมโยงรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติ ตามกรอบแนวทางการเชื่อมโยงรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติ (Thailand e-Government Interoperability Framework: TH-eGIF), มาตรฐานรายการข้อมูลบุคคล, มาตรฐานข้อมูลกลางระดับประเทศ, เข้าถึงข้อมูลได้จาก <http://nrr.mict.go.th/manage/index.php>, (วันที่เข้าถึง: เม.ย. 58)

Statistics Canada, Definition, Variable “Age of person”, [Online]. Available: <http://www.statcan.gc.ca/eng/concepts/definitions/age>, (Access date: May, 2015)

Statistics New Zealand, Statistical standard for age, [Online]. Available: <http://www.stats.govt.nz/methods/classifications-and-standards/classification-related-stats-standards/age.aspx>, (Access date: May, 2015)

United Nations (1982), Department of International Economic and Social Affairs Statistical Office, Provisional Guidelines on Standard International Age Classifications, Statistical Paper Series M No.74, [Online]. Available:http://unstats.un.org/unsd/publication/SeriesM/SeriesM_74e.pdf, (Access date: April, 2015)

United Nations (2008), Principles and Recommendations for Population and Housing Censuses, Revision 2.